

Enhed:
Kontor for byggeri

Sagsbehandler:
Frederik Schelle
Hornnes

Sagsnr.:
2023-9768

Dato:
30. september 2024

Status på frembringelse af data for genbrugsmaterialer

Problemstilling

I tillægsaftale til national strategi for bæredygtigt byggeri af 2. maj 2023 fremgår:

"Ultimo 2024 modtager aftaleparterne en status på arbejdet med frembringelse af data og beregningsgrundlag for genbrugsprodukter med henblik på senest ultimo 2025 at kunne træffe yderligere beslutning om håndtering af tilgangen til genbrugsprodukter".

I nærværende notat præsenteres det foreløbige arbejde med genbrugsdata ud fra tre overskrifter:

- Opgørelse over genbrugsmaterialer i 2023
- Metodik for frembringelse af data for genbrugsmaterialer
- Arbejdet med dataindsamling

Baggrund

I tillægsaftalen til aftale om national strategi for bæredygtigt byggeri besluttede aftaleparterne et supplerende tiltag for at fremme genbrug i byggeriet. Det blev besluttet, at genbrugsprodukter skulle indgå med en fast lav procentsats i beregningen af klimapåvirkningen på 0 procent med ikrafttrædelse pr. 1. januar 2024.

Det fremgår yderligere af aftalen, at:

"Aftaleparterne anerkender, at en procentsats på 0 ikke er retvisende for klimapåvirkningerne fra genbrugsprodukter, og der er behov for mere viden og data om klimapåvirkningen fra genbrugte byggeprodukter. Derfor vil aftaleparterne mødes ultimo 2025 med henblik på at foretage en vurdering af, hvorvidt den faste procentsats for genbrug fortsat er hensigtsmæssig med hensyn til at sikre en balanceret udvikling og innovation i markedet af genbrugte og nye byggematerialer."

På baggrund af tillægsaftalen igangsatte Social- og Boligstyrelsen et projekt i 2023, der dels undersøger markedet for genbrug i Danmark, og dels udvikler generisk data på genbrugsprodukter. Projektet startede i 2023 og løber frem til medio/ultimo 2025. Projektet udføres af Rambøll Danmark A/S.

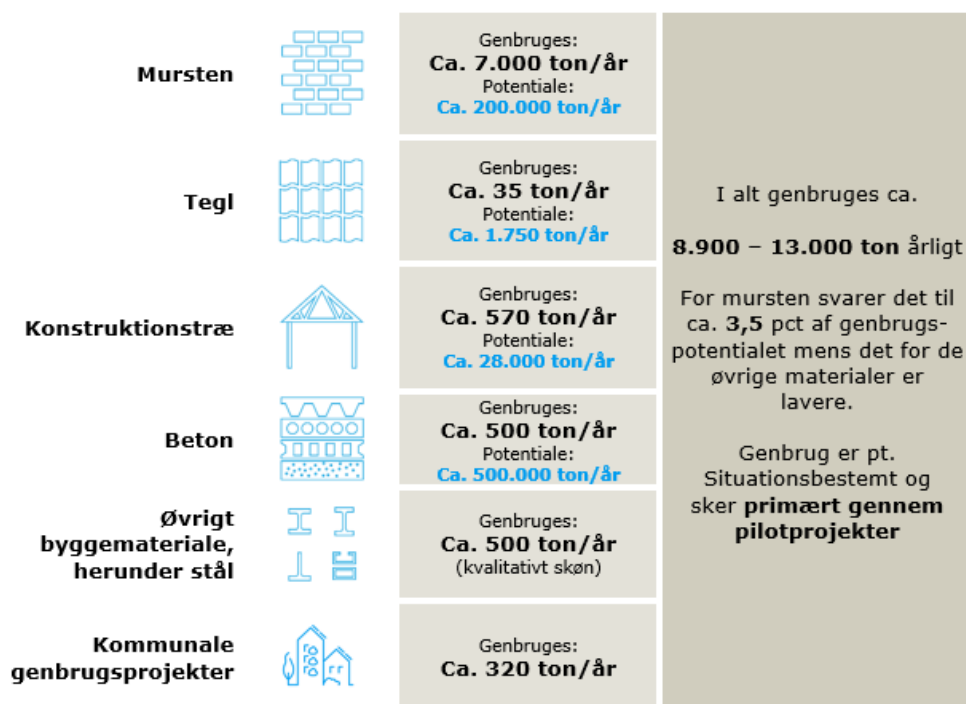
Status på arbejdet med frembringelse af data for genbrugsmaterialer

Opgørelse over genbrugsmaterialer i 2023

Rambøll afsluttede den første af to markedsanalyser af genbrug i Danmark i slutningen af 2023. Af markedsanalysen fremgår det, at genbrug pt. primært sker gennem pilotprojekter eller i mindre samarbejdsaftaler. Der er således ikke et veletableret system, som gør det nemt at anvende genbrugsmaterialer i dag.

Mængden af genbrugte byggematerialer er opgjort til 8.900 – 13.000 ton årligt. For at sætte denne mængde i perspektiv, så skønnes det, at der i nybyggeriet alene anvendes i omegnen af 7,5 mio. ton byggematerialer årligt¹. I procent svarer det til, at genbrugsmaterialer udgør ca. 0,17 % af den samlede mængde byggematerialer anvendt årligt i nybyggeriet.

For nogle materialetyper er mængderne af genbrugsmaterialer sat i relation til materialets potentiale for at blive genbrugt, dvs. den delmængde af de materialer, der årligt nedrives, der vurderes at være egnet til genbrug:

Figur 1: Oversigtfigur over hvilke materialer der genbruges og hvor meget. Øvrige materialer genbruges i begrænsede mængder.

Da genbrug pt. sker gennem pilotprojekter er mængderne opgjort på baggrund af en række antagelser, som baserer sig på interviews med forskellige fageksperter og

¹ Social- og Boligstyrelsens vurdering baseret på tal fra Danmarks Statistik og data fra LCA-byg

gennemgang af relevant litteratur. Det understreges, at mængderne, der fremgår af figur 1, er opgjort på et usikkert datagrundlag.

I 2025 gennemføres en tilsvarende markedsanalyse for at belyse om markedet for genbrugsprodukter har flyttet sig.

Metodik for frembringelse af data for genbrugsmaterialer

Den 1. januar 2023 blev der indført et krav i bygningsreglementet om, at klimapåvirkningen ved opførelse af et nybyggeri, herunder også klimapåvirkningen fra byggematerialerne, skal beregnes. I bygningsreglementets bilag til kapitel 11 om Energiforbrug og Klimapåvirkning kan man finde den tabel, som indeholder det datagrundlag, der kan anvendes ved beregning af klimapåvirkningen fra materialer (tabel 7). Dette datagrundlag indeholder materialedata, som løbende udvikles sammen med opdateringen af grænseværdierne. Jf. tillægsaftalen tæller klimapåvirkningen fra genbrugsmaterialer som 0. I projektet udvikles en metode, der er mere retvisende for klimapåvirkningerne fra genbrugsprodukter.

Metoden for frembringelse af data for genbrugsmaterialer er hæftet op på det datagrundlag, der er nævnt ovenfor. Materialerne er inddelt i nogle materialegrupper. For hver materialegruppe fastsættes én genbrugsfaktor.

En genbrugsfaktor skal forstås som en faktor, der beskriver forholdet mellem klimapåvirkningen fra et jomfrueligt materiale kontra dets tilsvarende genbrugsmateriale. En materialegruppe kan derved få en genbrugsfaktor på f.eks. 10 %, hvilket betyder, at man skal gange klimapåvirkningen fra det jomfruelige materiale med 10 % for at få klimapåvirkningen fra det tilsvarende materiale ved genbrug.

Genbrugsfaktorerne baseres på tilgængelige data fra henholdsvis:

- Dataindsamling fra projekter
- Dataindsamling fra eksisterende studier

Fsva. dataindsamling fra projekter er hensigten at få adgang til konkrete projekter, hvor der genbruges materialer. Denne proces dokumenteres og beregnes og giver således input til fastsættelsen af genbrugsfaktoren ud fra konkrete genbrugsscenerier.

Fsva. dataindsamling fra eksisterende studier vurderes genbrugsfaktoren ud fra miljøvaredeklarationer², der indeholder genbrugsprocesser, studier med genbrugsmaterialer og videnskabelige artikler om genbrug af byggematerialer.

Arbejdet med dataindsamlingen uddybes i næste afsnit.

For de materialegrupper, hvor der ikke er noget tilgængeligt data, hverken fra projekter eller eksisterende studier, benyttes genbrugsfaktorer for den materialegruppe, der vurderes at ligne mest.

² En miljøvaredeklaration dokumenterer en byggevares miljømæssige egenskaber

Kvalitetsniveauet for hver genbrugsfaktor vurderes ud fra beskrivelsen i den europæiske standard (EN15804) og opgøres sammen med genbrugsfaktoren.

Arbejdet med dataindsamling

Arbejdet med dataindsamling jf. ovenstående metode, er påbegyndt primo 2024 og løber frem til ultimo 2024.

Til opsamling af data fra projekter, er der indgået samarbejder med tre aktører, der arbejder konkret med genbrugsmaterialer i projekter, men på forskellig vis.

Foreløbigt har projektet fået konkret data via:

- Et studie, der undersøger klimapåvirkningen ved genbrug af betonelementer
- Konkrete byggeprojekter, hvor der opføres skurer med genbrugt træ i de bærende konstruktioner

Der arbejdes løbende på at få indsigt i yderligere byggeprocesser, hvor der anvendes genbrugsmaterialer, som kan bidrage til et bedre datagrundlag.

Undervejs i projektet har det vist sig sværere end først antaget at få indsigt i byggeprocesser, hvor der bliver anvendt genbrugsmaterialer. Det skyldes dels, at genbrugsmaterialer ikke anvendes i særlig høj grad, og dels, at nogle aktører ikke har ønsket at bidrage til projektet, med begrundelsen i, at incitamentet for anvendelsen af genbrugsmaterialer vil dale, hvis klimapåvirkningen fra genbrugsmaterialer fremadrettet skal beregnes med en procentsats højere end det nuværende niveau på 0.

Fastsættelsen af genbrugsfaktorer vil derfor i højere grad hvile på eksisterende datakilder fra miljøvaredeklarationer, studier og videnskabelige artikler end på dybdegående indsigt fra mange forskellige specifikke projekter.

Projektet afrapporteres endeligt ultimo 2025 med en indstilling om fremtidig håndtering af genbrugsprodukters klimapåvirkning i LCA beregninger.